

maaffe være behageligt nok for visse Folk at faa det hele under Statens Kontrol, thi jeg kan godt forstaa, at der er nogle, der ønske det, men jeg ønsker det ikke. Der er dernæst en anden Sag, som ogsaa maa tages med ind under disse Overvejelser. Saa vidt jeg ved, er der for Njeblikket ikke nogen stærk Tilgang til Statsseminarierne, men vi maa dog, saa længe vi have Statsstoler, ogsaa nødvendigvis have Lærerkræfter, og hvis det nu bliver saaledes, at man paa kunstig Maade lige som dæmmer op mod Tilgangen til Statsseminarierne, vil Følgen efter min Mening blive den, at man ret snart kommer til at mangle de nødvendige Lærerkræfter, og hvor skal man saa faa dem fra? Ja man kan jo saa gribe til den Udvej, at man kan sige: Vi maa have Lærrelønninger forhøje for at friste Folk til at gaa den Vej. Jeg ved nu ikke, om der tænkes paa denne Mulighed, men jeg vil i alt Fald pege paa den allerede paa Sagens nuværende Standpunkt; thi det er noget, der ogsaa for mig spiller en Rolle. Jeg mener ikke, at vi kunne være tjente med, at man skulde komme og sige: Vi ere nødte til at forhøje Lærrelønningerne; naar vi samtidig vide, at Befolkningen sidder økonomisk daarligt i det, kunne vi ikke være med til at lave noget, som vælter en ny, en større Byrde over paa Befolkningen. At Statsseminarierne ønske en skrappere Kontrol, kan jeg nok forstaa. Navnlige kommer jeg til at tænke paa dem ved at høre, hvad det ærede Medlem for Bogenfse (M. Nielsen) i Gaar udtalte om, at det var umuligt for Statsseminarierne at tage Elevernes Interesse fangen. Det er efter min Mening en streng Bestyrdning, der rammer Seminarie-lærerne haardere end Seminarieeleverne. Det er jo ellers en Kendsgerning, at man her til Lands har en Undervisning at byde, som virkelig tiltaler. Jeg tænker navnlig paa Højskoleundervisningen, hvor det slet ikke falder vanskeligt at tage Elevernes Interesse fangen. Jeg tænker mig da, at naar det er saa vanskeligt ved Seminarierne, maa det være, fordi Lærerne der ikke forstaa at tage Elevernes Interesse fangen. De forstaa ikke at tage Sagene, Emnerne, paa en saadan Maade, at det virkelig kan begejstre de unge Mennesker, der gaa paa Seminarierne; thi ellers skulde man dog synes,

at Eleverne i den Alder, da de gerne komme paa Seminariet, dog nok skulde være modtagelige for Kundskab og ogsaa være i en saadan Alder, at de kunne begejstres for, hvad der er stort og godt. Denne Bestyrdning rammer altsaa, mener jeg, Lærerne, men det er for mig ingen Grund til at gøre Kontrollen skarpere og give Seminarierne en større Myndighed over Eleverne, end de hidtil have haft. Tværtimod vil jeg hellere gaa den modsatte Vej, at ordne det saaledes, at Friheden for Eleverne mulig bliver større, end den var i Forvejen; thi hvad vil blive Følgen, hvis dette her bliver til Lov, hvad vil blive Følgen af den Bestemmelse, at Eleverne absolut skulle have besøgt Seminariet i 3 Aar for at have Lov til at gaa op til Eksamen? Ja, Følgen vil blive den, at Eleverne blive saa aldeles Seminarieforstanderne og Lærerne underordnede, at det slet ikke kan tænkes, at de tør — hvis de da ellers ville op til Eksamen — have nogen selvstændig Mening, saa at al Personlighed vil blive slaaet ihjel. Det er min Mening om det, og det kan jeg ikke gaa med til at lægge saaledes til Rette, at det skulde blive Tilfældet.

Hvad i øvrigt Eksamenkommissionen og Censurkommissionen angaar, da skal jeg ikke udtale mig derom, det er jo udtalt af den ærede Ordfører, og da jeg er enig med ham i det, skal jeg ikke gaa videre ind paa det. Kun kunde jeg have lyst til at gøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Bogenfse (M. Nielsen), som i Gaar mente, at de dygtige Elever vilde helst eksamineres af deres egne Lærere, medens de mindre dygtige helst vilde eksamineres af fremmede. Ja, det kan jo godt være, at det ærede Medlem har gjort den Erfaring — jeg har nu gjort den modsatte i den Tid, da jeg var kendt paa Seminariet, nemlig at de dygtige Elever vilde undertiden helst eksamineres af fremmede, men de mindre dygtige vilde helst eksamineres af deres egne Lærere, thi de kunde da maaffe faa en lille Haandstrækning — det siger jeg slet ikke til nogen Fortlejnelse for Lærerne, tværtimod, jeg vil sige det til Lærernes Ros. Naar der er en slikt Elev, som man har Grund til at tro om, at han bliver en dygtig Lærer, saa er der slet ingen Grund til at være haard imod ham ved Eksamensbordet,